

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง“การพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙” ด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่มีเนื้อหาสนับสนุนผลการวิจัยชัดเจนมากขึ้นสำหรับวิธีการวิจัยได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการวิจัยเชิงปริมาณโดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีกระบวนการวิจัยและขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๑.๑ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้วิจัยเอกสาร ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบริหารจัดการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน การบริหารโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนและสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อพิจารณาถึงสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และทำการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) ซึ่งแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๒ กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)

ผู้วิจัยได้มาจากกลุ่มผู้บริหารโครงการ จำนวน ๒๕ รูป/คน ดังนี้

กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

๑. พระธรรมวโรดม เจ้าคณะภาค ๙
๒. พระเทพเมธี รองเจ้าคณะภาค ๙
๓. พระเทพปัญญาเมธี เจ้าคณะจังหวัดกาฬสินธุ์
๔. พระเทพกิตติรังษี ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น
๕. พระเทพสิทธิธำมรงค์ เจ้าคณะจังหวัดมหาสารคาม

๖. พระพุทธีสารมณี เจ้าคณะจังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มหน่วยงานสนับสนุนในทางปฏิบัติ

๗. นายณพรัตน์ เบญจวัฒนานันท์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๘. นายบัญชายุทธ นาคมุจลินท์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

ขอนแก่น

๙. นายโยธิน อวรรณ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดร้อยเอ็ด

๑๐. นายบัณฑิต ชนะกาญจน์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาฬสินธุ์

๑๑. นายวีระพงษ์ สารบรรณ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

มหาสารคาม

๑๒. นายพงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

๑๓. นายยงยุทธ หล่อตระกูล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

๑๔. นายมังกร ยนต์ตระกูล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด

๑๕. ดร.คมคาย อุดรพิมพ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

๑๖. นางเกศินี สวัสดิ์ วัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น

๑๗. นายบุญยัติ แสงดี วัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์

๑๘. นางพรพิมล คงตระกูล วัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด

๑๙. นางวาสนา แสงงาม วัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ระดับปฏิบัติการ

๒๐. นายสุชาติ มีโนทอง กำนันตำบลสีชมพู

๒๑. นายทำนอง จันวัน นายอบต.สีชมพู

๒๒. นายภิรมย์ คำบุญเกิด ผอ.รร.บ้านหนองตาไก้พิทยา

๒๓. นายสนั่นตัน ศรีม่วง ครูชำนาญการพิเศษ รร.บ้านหนองตาไก้พิทยา

๒๔. นายสุขสรรค์ ราชวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านหนองตาไก้ หมู่ ๕

๒๕. นายคำผาย คำพิลา ผู้ใหญ่บ้านจอมบึง หมู่ ๑๐

กลุ่มที่ ๒ ผู้ให้ข้อมูลหลักการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน ๑๒ รูป/คน

ดังนี้

๑. พระครูปลัดสุวัฒนมงคลวรคุณ

๒. พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๓. พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี

บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๔. พระมหาสม กลยาโณ ดร. อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์

๕. พระมหาสหัส ฐิตสาโร, ผศ.ดร. อาจารย์คณะครุศาสตร์

๖. พระครูวิจิตรธรรมานุรักษ์ เจ้าอาวาสวัดปากซำนอก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๗. พระครูพิศิษฐ์โชติธรรม เจ้าอาวาสวัดรางจระเข้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๘. พระมหาปรีชา เขมนนโท ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมเหยงคณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๙. พระมหาประสาน อนุตโต ดร. อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
๑๐. ดร.พิเชฐ ทังโต ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ

เชิงพุทธ

๑๑. นาวาอากาศเอก ดร.นภัทร์ แก้วนาค อาจารย์พิเศษ
๑๒. ดร.บุษกร วัฒนบุตร อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงและโดยการสนทนากลุ่มเฉพาะ

๓.๑.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การวิจัยแบบสำรวจ (survey research) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาเดียว (cross-sectional design) และใช้ข้อมูลของตัวอย่างแต่ละคน (individual) เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ดังนี้

๑. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานหลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและระบบงานวิจัย

๒. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดรูปแบบการวิจัย คุณลักษณะ ข้อมูลการกำหนดนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ การสร้างเครื่องมือ

๓. ร่างเครื่องมือวิจัยเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ในรูปแบบของแบบสอบถามการวิจัย เพื่อการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามต่อประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

๔. การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ **ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ** ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ มีจำนวน ๔ จังหวัด คือ ๑.จังหวัดขอนแก่น ๒.จังหวัดมหาสารคาม ๓.จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔.จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๒๕ รูป/คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และทำการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussing) โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน ๑๒ รูป/คน

๑.๔.๓.๒ ประชากร ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่

๑) เยาวชนในเขตพื้นที่การปกครองคณะสงฆ์ ภาค ๙ รวม ๔ จังหวัด คือ ๑) จังหวัดขอนแก่น ๒) จังหวัดมหาสารคาม ๓) จังหวัดกาฬสินธุ์ และ ๔) จังหวัดร้อยเอ็ด รวมเยาวชนทั้งสิ้นจำนวน ๑,๘๑๘ คน^๑

๒) ผู้บริหารโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนวิเคราะห์สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ จำนวน ๔๐ รูป โดยใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive sampling)

๑.๔.๓.๓ กลุ่มตัวอย่าง ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)^๒ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๑๗ คน จากประชากรจำนวน ๑,๘๑๘ คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตารางที่ ๓.๑ แสดงกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขอนแก่น	๕๖๙	๙๙
มหาสารคาม	๓๑๕	๕๕
กาฬสินธุ์	๔๘๒	๘๔
ร้อยเอ็ด	๔๕๒	๗๙
รวม	๑,๘๑๘	๓๑๗

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ แบบสอบถาม

๓.๓.๑.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑) ศึกษาหลักการและแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔) สร้างเครื่องมือ

^๑รายงานผลการดำเนินการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙, (ขอนแก่น : บรรณกิจ, ๒๕๕๖), หน้า ๓๑-๓๕

^๒ธานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร : บิซิเนสสอร์แอนด์ดี, ๒๕๕๒), หน้า ๔๘ - ๔๙.

๕) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชาชนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗) ปรับปรุงแก้ไข

๘) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๑.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น ตามกรอบการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ เพื่อนำเสนอการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโครงการ วิทยากร/พี่เลี้ยง ผู้บรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ผู้ปกครอง โดยใช้แบบสอบถามชนิดแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ มีอยู่ ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านบริบท ๒. ด้านปัจจัยนำเข้า ๓. ด้านกระบวนการ ๔. ด้านผลผลิต ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Numerical Rating Scale)^๓ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับความคิดเห็น

โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ผู้ศึกษากำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้^๔

๕ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

๔ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

๓ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

๒ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

๑ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

^๓ธีรยุทธ พึ่งเทียร, สถิติเบื้องต้นและการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุตรไพศาล, ๒๕๔๕), หน้า ๑๓๐.

^๔ธีรยุทธ พึ่งเทียร, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๗.

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ (Open ended Questionnaire) แบบสอบถามที่สร้างขึ้น

๓.๓.๑.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำไปดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินระดับคุณภาพความตรงของเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

๑) การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Contents validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปแบบของเทคนิคการวิเคราะห์ IOC (Index of Congruence)^๕ โดยผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยและเนื้อหาวิจัยไม่น้อยกว่า ๕ ท่าน ได้ผลการหาค่า IOC ๑.๐ ทุกข้อ โดยมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ IOC ดังนี้

๑. พระครูปริยัติกิตติธำรง, ผศ.ดร. คณะบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น

อาจารย์ประจำหัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ดร.ยุทธนา ปราณีต

อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) การหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจากขั้นตอนการหาค่า IOC แล้วไปแจกให้กลุ่มบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)^๖ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Try Out) ทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๙๗๐

^๕สุวรีย์ ศิริโกการภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒๙-๑๓๐.

^๖สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของเนื้อหาการวิจัยและวิเคราะห์สาระสำคัญจากนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการแล้วได้ร่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบคุณภาพในด้านต่างๆ ดังนี้

๑) การใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาของข้อคำถาม

๒) โครงสร้างของประเด็นเนื้อหาคำถามที่ครอบคลุมสาระสำคัญเชิงการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ และประเด็นหลักนำเสนอการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

๓) กรอบประเด็นและข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาสำคัญที่ต้องการตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพมีขั้นตอนดังนี้

๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการรวบรวมจากหนังสืออ้างอิงทางพระพุทธศาสนาต่างๆ จากพระไตรปิฎก (ภาษาบาลี) ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐, พระไตรปิฎก (ภาษาไทย) ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการรวบรวมจากหนังสือ วารสารบทความวิจัยเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนข้อมูลทางสถิติที่รวบรวมโดยหน่วยงานราชการหรือสถาบันการศึกษาและแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) จัดเตรียมเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview Guide) ผู้บริหารโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ มีจำนวน ๔ จังหวัด คือ ๑. จังหวัดขอนแก่น ๒. จังหวัดมหาสารคาม ๓. จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔. จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๒๕ รูป/คน โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

(๒) ติดต่อขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือที่จะเข้าสัมภาษณ์

(๓) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของผลการสัมภาษณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การสัมภาษณ์ (Interview)

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑) ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวันเวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับขอเอกสารต่างๆ พร้อมกันนั้น ผู้วิจัยจะต้องศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เตรียมและศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

๒) ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนารสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียง ในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่า ข้อมูลต่างๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

การสนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) เพื่อนำเสนอการพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

๑) ติดต่oprะสานงานกลุ่มผู้บริหารโครงการ จำนวน ๒๕ รูป/คน โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อขอความร่วมมือในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๒ รูป/คน พร้อมชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ ขั้นตอน กระบวนการ สถานที่ และวัน เวลา ในการสนทนากลุ่ม

๒) ขอนหนังสือ ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ จากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) จัดเตรียมประเด็นคำถาม โครงร่าง และเอกสาร ให้เพียงพอให้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

๔) ประสานงานเพื่อยืนยัน วัน เวลา สถานที่ กับผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน

๕) จัดเตรียมสถานที่ ทีมงาน และดำเนินการสนทนาด้วยตนเอง

๖) ทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล ในแต่ละประเด็นคำถาม ตามประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ และรายงานผลการวิจัย

ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรจากผู้บริหารโครงการ วิทยากร/พี่เลี้ยง ผู้บรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ผู้ปกครอง ที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ จำนวนประชากร ๑,๘๑๘ คน วิเคราะห์คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)^๗ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๑๗ คน แล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random sampling) ผู้วิจัยดำเนินการแจกจ่ายด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างใน ๔ จังหวัด คือ ๑) จังหวัดขอนแก่น ๒) จังหวัดมหาสารคาม ๓) จังหวัดกาฬสินธุ์ และ ๔) จังหวัดร้อยเอ็ด มีการนัด

^๗ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร : บิซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๒), หน้า ๔๘ – ๔๙.

หมายให้มีผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมส่งคืนภายใน ๓ สัปดาห์ ได้แบบสอบถามกลับคืนมา ๓๑๗ ชุด คิดเป็น ๑๐๐ %

ในงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ตรงตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

๒) ติดต่อขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหารโครงการ วิทยาการ/พี่เลี้ยง ผู้บรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ผู้ปกครอง ที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

๓) นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหารโครงการ วิทยาการ/พี่เลี้ยง ผู้บรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ผู้ปกครอง ใน ๔ จังหวัด คือ ๑) จังหวัดขอนแก่น ๒) จังหวัดมหาสารคาม ๓) จังหวัดกาฬสินธุ์ และ ๔) จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เกี่ยวข้องเพื่อขอแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และดำเนินการแจกและรับกลับคืนด้วยตนเอง

๔) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รับกลับ มาแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ๑. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และ ๒. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิธีดำเนินการกับข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกวิเคราะห์รายละเอียดของแบบ สัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ จากกลุ่มเป้าหมายที่แยกประเภทไว้แล้วจำนวน ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ โดยแยกวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิง ลึกและแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกันในภาพรวม ซึ่งบุคคลกลุ่มเป้าหมายทั้งสอง กลุ่ม มีความเห็นอย่างไรกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดู ร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ ตามกรอบแนวคิดการวิจัย (Research Framework)

ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ มีเป้าหมายเพื่อจัดระบบและกลุ่มก่อน ของข้อมูล การแสดงความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงของข้อมูล การตีความและหาข้อสรุป เป็นการ อธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างลึกซึ้งในมุมมองของคนที่สามารถตรวจสอบได้ และมีความน่าเชื่อถือ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้ ๒ วิธีการคือ

๑. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเขียนแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) หรืออาจจะเป็นตัวเลขแล้วแต่กรณี โดยข้อมูลนั้นได้จากเอกสารและการ สัมภาษณ์เชิงลึก หรือได้จากข้อเท็จจริงที่เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการบันทึกไว้

๒. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์ตีความข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาของผู้วิจัยแล้วนำมาเรียบเรียงเป็นถ้อยคำพรรณนา ซึ่งข้อมูลนั้นได้มาจากเอกสารการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ

ข้อมูลในการวิจัยได้มาจาก ๒ แหล่ง คือ ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร บันทึกไว้ในแฟ้มข้อมูลที่ศึกษาและข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ

๑. ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลจากฐานข้อมูล สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งค้นคว้าข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ได้ข้อมูลเอกสาร ผลงานวิจัย และเอกสารต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีมีความเกี่ยวข้องกับนำเสนอการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยวิธีการ Method of Agreement ซึ่งประกอบด้วย การตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ในเชิงแนวคิด ทฤษฎี ซึ่งพิจารณาจากเอกสารที่เป็นเรื่องเดียวกัน จากหลายๆ แหล่ง หากข้อมูลตรงกันก็ถือว่ายอมรับความเชื่อถือได้และนำมาอ้างอิง

๒. ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มเฉพาะบุคคลตามกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มเฉพาะ จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียด เพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งในการวิเคราะห์เนื้อหานี้ ผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวม แล้วนำข้อความทั้งหมดมาวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

๒) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

หลังจากได้รับแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการตรวจสอบความถูกต้อง การลงรหัส และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทำการคำนวณค่าสถิติต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโครงการ วิทยากร/พี่เลี้ยง ผู้บรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ผู้ปกครอง ที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ มีอยู่ ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านบริบท ๒. ด้านปัจจัยนำเข้า ๓. ด้านกระบวนการ ๔. ด้านผลผลิต โดยสถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเยาวชนผู้บรรพชาสามเณร ใช้ค่าสถิติ F-test